

A kis Valentinó

Magyar, 1979. Rendezte: Jeles András.
Szeleplők: Opczki János, Iványi István, Farkas József. Forgalmazó: Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézet. 102 perc.

Jeles András korszakos jelentőségű debütáló nagyjátékfilmjének története egyszerű, elbeszélésében mégis valami olyasmit sikerült megragadnia az alkotóknak, ami nem csupán a késő kádárizmus pangását írja le dermesztő aprólékossággal, de eközben egyetemes szinten is képes felmutatni az emberi létezés alapvető abszurditását és kilátástalanságát, banalitását és reménytelenségét. Egyes megoldásaiban – amatőr szereplők, natúr helyszínek, improvizatív technikák alkalmazása – ugyan eljátszik az évtizedben felívelő fikciós dokumentarizmus szemléletével, ám a mindent átható erős stilizáció az irónia idézőjelei közé helyezi e megközelítést.

Egy kocsikísérőként dolgozó fiatalember egyetlen napját látjuk, aki ahelyett, hogy a postára menne a rábízott pénzzel, inkább elkezd ötletszerűen költekezni. Minden különösebb cél nélkül kószál a városban, moziba megy, taxiba ül, süteményt vesz, elegáns étterem-

ben ebédel, később a Balatonra indul; majd a nap végén feladja magát egy rendőrkapitányságon. A film cselekménye alig több ennél, de a fogalmazás-mód radikalizmusa, a látszólagos szenvtelenség mögött meghúzódó megrendítően szikár világgép létfilozófiai esszévé avatja *A kis Valentinót*.

Extrák: A Filmintézet kiadványa igazán méltó e darab történeti jelentőségéhez. Mindezekelőtt rendkívül sokat tesz hozzá az értelmezéshez az audiokommentár: ezen Jeles Andrást és Kardos Sándort, a film operatőrét Gelencsér Gábor filmesztéta kérdezi. A teljes játékidőt kitevő beszélgetés a mű háttérének számtalan elemét érinti, a szokatlan kép- és hangkezeléstől a szereplőválogatásig és a rendező előzetes koncepciójáig. Emellett Jeles három korábbi rövidfilmjét (*Meghallgatás; Így fog leperegni; Vasárnap, április 12.*) is tartalmazza a lemez; valamennyi alkotás felújított képpel és hanggal szerepel. Ami pedig külön példaértékű, az a teljes anyagra, így az összes extrára is kiterjedő angol feliratozás, amely – még ha helyenként sajnos maradtak is benne pontatlanságok – talán segít Jeles nemzetközi megismertetésében.

CZIRJÁK PÁL